

ONS VOLK

DEN VADERLAND GHETROUWE

BOODSCHAP VAN H. M. DE KONINGIN

Landgenooten,

Reeds dikwijls heb ik mij door de radio tot U gericht, en nu ik in deze buitengewone tijden de gelegenheid krijg met U in contact te treden, door middel van de geheime pers, wil ik dat buitengewone middel niet ongebruikt laten, want alles wat tot versterking van onze eenheid kan dienen moet worden gebruikt.

Ik zie hoe gij in deze moeilijke dagen leeft en strijdt uit de woorden van Uw dappere ondergrondse pers en uit andere documenten, maar nog beter kan ik U volgen door het levend woord waarmee de overgekomen Engelandvaarders getuigen van Uw lijden en Uw strijden, van de hoop die in U leeft; maar bovenal getuigen zij van Uw onwrikbaar geloof in de overwinning dat Uw moed en Uw wilskracht om in voorspoed en tegenspoed vol te houden, schraagt en draagt. Weet dat gij daarbij niet alleen staat. Wij strijden schouder aan schouder voor dezelfde zaak, de zaak der waarheid en gerechtigheid, de zaak der bevrijding, strijden voor het frisse jonge Nederland dat moet voortkomen uit dezen oorlog, waarvan gij thans de ellende en het lijden gevoelt, maar dat eens met Gods hulp zal komen.

Wilhelmina

H.M. DE KONINGIN.

KRACHTEN DIE ONSTERFLIJK ZIJN.

Ergens in Nederland. In de vroege ochtend is een executie-peleton aangetreden. Het barakkenkamp waarin duizenden boeten voor hun liefde tot de vrijheid, ligt op de nevelige achtergrond. Men brengt den ter dood veroordeelde. De blinddoek weigert hij. Hij staat daar in de prille ochtend als één van de duizenden in Europa, die de tyrannie hun eeuwige haat hebben gezwoeren, en die bereid zijn in deze worsteling om de vrijheid het hoogste offer, hun leven, te brengen. Een commando klinkt. De patriot hoort het, de soldaten staan gereed. „Leve het Vaderland, leve de vrijh...” De geweren knallen en breken dit woord af, zooals overal in Europa de vrijheid wordt onderdrukt door de macht van het geweld.

Ergens in Nederland. Het „Kriegsgericht” bestaat uit nijldige officieren met monocles. Drie jonge mannen zitten in de bank der beklagden. De aanklager spreekt. Sabotage is het woord dat in het requisitoir in iedere zin klinkt. Hij eischt de doodstraf. Eén der jonge mannen staat op. Hij smeekt niet om genade. Hij praat naar het dichterwoord „ongebroken, onberouwvol”. „Mijne heeren, het is oorlog. Wij voeren strijd. Gij voert strijd. Nu hebben wij verloren, maar wij weten dat morgen, waaraan gij niet durft denken, wij zullen winnen. Wij zijn niet beangst, maar de dag is niet ver meer, dat gij in de beklagdenbank zult plaats nemen, en dan zullen anderen richten. Gij vraagt onze levens. Neemt ze. Gij hebt de macht, Aber Ihr tötet den Geist nicht, Ihr Herren”.

Ergens in Nederland. Een zwaar bewaakt distribu-

tielkantoor.. Een groep mannen, tot den aanval bereid. De duizenden onderduikers moeten leven, en waar men aan de distributiedienst niet bereid was te helpen, moet het met geweld. De bewaking wordt overrompeld. Rustig wordt het werk gedaan. Zij verdwijnen in de nacht. Zij vragen niet naar levensgevaar, zij moeten, dus werken zij.

Ergens in Nederland. Zondagochtend in een kerk. Het orgel speelt zacht. De jonge predikant staat op de kansel. Hij spreekt en schildert de slavernij van het oude Joodsche volk in Babylonische gevangenschap. Hij brengt het over op deze tijd. Neen, hij heeft geen angst. Zijn geweten gebiedt hem te spreken. Hij wekt zijn gehoor op, pal te staan voor vrijheid en verdraagzaamheid in deze verschrikkelijke tijd. Hij denkt niet aan elgen gevaar. Hij getuigt omdat hij móét.

Ergens in Nederland. In de nacht stopt voor een huis een auto. De Gestapo dringt binnen. De vrouw is alleen thuis. Ruw wordt zij gesommeerd de verblijfplaats van haar man te noemen. Zij zwijgt. Het huis wordt doorzocht. Kasten en laden worden leeggehaald. meegesleurd wordt de vrouw. Vier en twintig uur meedogenloos verhoord. Zij zwijgt, en wordt lichamelijk gebroken, maar geestelijk vol kracht, weer losgelaten.

Ergens in Nederland. De redacteur van een illegale krant schrijft zijn artikelen. De zetter en drukker riskeeren hun levens. De verspreider gaat door de donkere avond. Ergens in Nederland, ergens in Europa, ligt het front van het verzet.

De betonnen bunker heeft plaats gemaakt voor de stalen wil. Duitschland vecht op dit front met den moed der wanhoop, doch zal ook hier verliezen. Geweld heeft nog nooit den geest kunnen neerslaan.

Neen, brave Nederlanders, wij geven U bovenstaande beelden niet om de daden van deze vechters zonder meer te verheerlijken. Zij willen geen roem, zij wenschen geen goedkeurend woord, zij zouden niets liever willen dan naamloos blijven. Maar gij die dit leest, en Uw hart sneller voelt kloppen, gij hebt hierin uw eigen plicht te zien.

Ergens in Nederland zijn bioscopen die door U worden bevolkt, avond aan avond; vult gij schouwburgen en theaters, waar artisten die bukten voor de kamer der ellende-cultuur, door U worden toegejuicht. De bioscopen draaien oorlogsnieuws, en de artisten spreken niet het woord uit Schiller's Don Carlos: „Geef vrijheid van gedachten!”

Ergens in Nederland loopen duizenden brave Nederlanders op de eerste oproep naar de distributiekantoren om slaafs hun nieuwe stamkaart af te halen, en daardoor hulptroepen te worden van Rauter in zijn strijd tegen de onderduikers.

Ergens in Nederland zeggen ouders tegen hun zoon, toch maar in 's hemelsnaam naar Duitschland te gaan, omdat onderduiken zoo gevaarlijk is.

Ergens in Nederland staan kasten van huizen met vele kamers zonder een onderduiker. De heer des huizes kan het niet doen, weet U. Hij zal er na den oorlog wel een verklaring voor geven.

Ergens in Nederland waart Jan Salie rond, en aan zijn arm hangt Juffrouw Roddel. Jan Salie is te lamtelendig om een poot uit te steken, en Juffrouw Roddel bezorgt haar tong spierkramp door iedereen te vertellen dat haar man „goed” is.

Nederlanders, de eindfase is ingetreden. De strijd zal voortgaan, ook zonder U, want zij die den strijd aangeboden hebben kennen slechts één woord: Tot de overwinning.

De strijd wordt feller, het gevaar groter, maar de overwinning nadert. Wij deinzen voor die felheid niet teruf. De Moffen vechten voor hun wanhopig restje leven, wij vechten voor de toekomst.

Straks zal Nederland herrijzen. De offers die werden gebracht zullen de hoeksteenen zijn, waarop een nieuw land zal worde nopgebouwd. Eens zullen wij staan aan de graven van onze helden, vechters voor een vrije menschheid.

Eens zullen onze kinderen in de scholen kennis nemen van het verzet dat Nederland bood tegen de

tyrannie, en thuiskomend zullen zij vragen „Vader, moeder, wat hebt gij toen gedaan?”

Moge het dan zoo zijn, dat gij uw kinderen kunt aanzien, zonder uw oogen neer te slaan, en dat gij zeggen kunt: „Kind, ik deed mijn plicht, ook voor jouw toekomst.”

Wie dit antwoord niet zal kunnen geven, zal in de uren, waarin de jeugd bouwt aan een nieuwe wereld, met wroeging in het hart moeten zeggen: „In de uren des gevaars, toen de wacht voor de vrijheid moest worden betrokken, heb ik geslapen, en ik verzaakte mijn plicht.”

Mannen en vrouwen van Nederland: ten strijde!
Nederland zal herrijzen!

„GEOFFREY MACDONALD” VERTELT ONS.

FROM THESE AND OTHER OPERATIONS,
ONE OF OUR AIRCRAFT IS MISSING....

(Van deze, en nog andere ondenemingen is een van onze vliegtuigen niet teruggekeerd!)

Ergens in Engeland spreekt een radio-omroeper deze zin uit.

Een gewone zin; een zin, die dagelijks terugkeert in de nieuwsberichten. Iedere keer wéér zijn vliegtuigen niet teruggekeerd. Vaak is het vliegtuig verloren gegaan, maar heeft de bemanning nog kans gezien zich te redden door middel van valschermen. Langzaam dalen ze naar de aarde, naar het door Duitsland bezette Europa....

BEKANTMACHUNG.

Der niederländische Staatsangehörige... Herman Christiaan de Boer.... Feindbegünstigung.... verurteilt....

Dit, en niet meer merkt de gewone Nederlandse burger. Hij rekent misschien bij het horen van de nieuwsberichten nog even na, hoévél procent neergeschoten is.... Ze zijn óver geweest met ongeveer 500 toestellen.... 22 vermist.... nou, dat is dan.... even kijken.... iets meer dan 4 0/0!

Hij leest misschien ook nog de Bekanntmachung; leest éven de naam van een onbekenden man.... Feindbegünstigung?? Hulp aan den vijand?? Hij begrijpt niet goed, wat dat precies inhoudt. Hij mompelt: Die Rotmoffen! En ja, dat is dan wel zowat alles.... voor hem!

Wij echter werden door een gelukkige omstandigheid in de gelegenheid gesteld om zo'n vlieger enige vragen te stellen. Aan de hand van de mededelingen van dezen Engelsens piloot Geoffrey Macdonald, het volgende stukje.

Ergens in een huis. Ergens in een stad. Ergens in Nederland.

„HELLO! How do you do?!”

„Hallo Jef!” zeggen wij; het is Jef Geoffrey Macdonald, tot voor kort Pilot Officer van de Royal Air Force; nu ambtloos burger!

Zijn Lancaster (een z.g. heavy bomber- een zware bommenwerper) werd kortgeleden neergeschoten. Macdonald ontkwam op wonderbaarlijke wijze. Een granaat van het luchtdoelgeschut schoot de neus van het vliegtuig weg, nadat een nachtjager reeds twee motoren in brand geschoten had. Macdonald, die zich vóór in het toestel bevond, kon nog door het ontstane gat naar buiten springen; de overige bemanning stortte met het vliegtuig omlaag.

„Take a seat! Geoffrey!” Hij maakt het zich gemakkelijk; voelt zich al heel aardig ingeburgerd in „occupied territory”

„Well, Jef”, beginnen we,, can you tell us something about your experiences here in Holland?” (Kun je ons iets over je belevenissen hier in Holland vertellen?)

„Of course”, zegt Macdonald. Hij vertelt dan, hoe hij door een gat in de neus van zijn Lancaster sprong en hoe hij neerkwam aan de rand van een kanaal. Daar stond hij, alleen en zonder hulp, in bezet gebied! Alleen en zonder hulp? Néé! Aan de overkant van het kanaal komt een man aanlopen, die hem door armbewegingen beduidt mee te lopen langs het kanaal, totdat ze een bootje vinden.... Tien minuten later zit Geoffrey veilig!

Openhartig vertelt hij hoe hij „rather nervous” (nogal zenuwachtig) was, maar daár zijn een paar fikse Hollandse borrels goed voor! Het duurt niet lang of Geoffrey heeft zijn P. B. of zoals hij zegt: zijn PieBie. Ook zijn RAF-uniform is verwisseld voor een colbertje. Illegaal al goed geschoold zwijgt hij verder over zijn lotgevallen en volstaat met te zeggen: „Well, now I'm here!”

„Waar ging je eigenlijk naar toe, Jef?” vragen we. „Op je laatste tocht?” „Naar Berlijn en”, voegt hij er aan toe, „dat is lang niet altijd een pretje. Er zijn dan zwermen nachtjagers in de lucht, die al bij het naderen van de kust actief zijn. Bij Berlijn zelf is de hemel hel verlicht door de honderden zoeklichten. Bóven Berlijn gekomen danst het toestel, letterlijk, op en neer. Dat komt door de ontploffingen van de lucht-afweerggranaten.” Hij komt een beetje op zijn praatstoel en vertelt: „Zo'n tocht eist grote en zorgvuldige voorbereidingen.

Wij starten van talrijke vliegvelden en ontmoeten elkaar dan in de lucht om gezamenlijk naar het doel te vliegen. We nemen tabletten mee om fit te blijven, z.g. energy tablets. Ook sinaasappels, chocolade en blijkes gecondenseerde melk. Vóór ons vertrek en direct na aankomst krijgen we een „operation meal” (een stevige maaltijd). Dit is ook wel nodig, want wanneer Berlijn het doel is, blijven onze zware bommenwerpers 9 uur in de lucht! Tijdens de tocht wordt op grote hoogte gevlogen; ongeveer op een hoogte van 30.000 feet (dat is een 10.000 meter). De koude is zó groot, (onze piloot maakte zelf een temperatuur mee van 57 graden onder nul; en hem waren gevallen bekend van 70 graden onder nul!) dat de bemanning electrisch verwarmde kleding moet dragen. Ook zijn tengevolge van de ijheid van de lucht zuurstofmaskers noodzakelijk. De „gunners” (dat zijn mannen, die de snelvuurkanonnen en de machinegeweren bedienen) zijn het vooral, die zuurstof en warmte nodig hebben; zij bevinden zich tijdens de tocht in ruimten, die in vrije verbinding met de buitenlucht staan. Hun gezichten zijn daarbij gedeeltelijk onbeschermd. Om bevriezing te voorkomen smeren zij hun gezicht dan in met een speciale vetsoort, die kort geleden uitgevonden is en die de koude weert.” Op onze vraag hoe het doel, ondanks duisternis en bewolking tóch gevonden wordt, antwoordt hij ontwijkend: „Secret instruments!” (geheime instrumenten). Wel zegt hij, dat in geval van bewolking het doel tóch gefotografeerd kan worden. „Wij werpen dan door het wolkendek flashes (lichtkogels), die vijf minuten lang het doel helder verlichten. Door gebruik te maken van bepaalde stralen worden dan foto's genomen dwars door de wolken heen.” — „Zeg, Geoffrey, hoe oud zijn de piloten eigenlijk en tot welke rang wordt actief meegedaan bij aanvallen?” vragen we. „Wel, tussen 18 en 35 jaar. Natuurlijk zijn er ook ouderen. Maar dat zijn in den regel testpilots en vliegers, die vliegtuigen van Amerika óver de Oceaán naar Engeland brengen. Deze komen voort uit de burgerluchtvaart. Oh, yes, U zult ook wel gehoord hebben van onze vliegsters. Honderden vrouwen transporteren voor de RAF vliegtuigen. Onder andere óók Amy Johnson; de bekende vliegster, zij is kortgeleden neergestort. Wat de rangen betreft: de hoogste rang, die nog meegaat bij aanvallen is een

NEDERLANDSCHE VLIEGERS.

Group Captain. (Een rang, die overeenkomt met de Nederlandse rang van kolonel.)

„Komt het óók bij de RAF voor, dat jonge mensen een hoge rang hebben, zoals dat bij de Luftwaffe het geval is?”

„Yes. Er zijn Squadronleaders (commandant over 18 vliegtuigen) die 20 jaar zijn. (Een Squadronleader komt in rang overeen met majoor). Er zijn zelfs Wingcommanders (commandant over 54 vliegtuigen) die 23 jaar oud zijn. (Een Wingcommander staat gelijk met een Ned. overste). Overigens is de laagste rang, die een lid van de bemanning van een aanvalsvliegtuig heeft, die van sergeant. Dit, met het oog op eventuele krijgsgevangenschap. De behandeling van de onderofficieren is n.l. beter dan die van de soldaten. Ook het Duitse luchtwapen doet dit.”

„Apropos, Jef, hoe zit dat eigenlijk. Moeten jullie bij de luchtmacht, worden jullie ingedeeld of...? „No, no”, zegt hij, „iedereen is vrijwilliger. Iedere vlieger kan ophouden wanneer hij dat wil. Na iedere landing kan hij zeggen: „Dit is m'n laatste vlucht geweest. Ik hou ermee op.” In zo'n geval wordt hij bij de gronddienst geplaatst. Na 45 vluchten (een tijdsduur van ongeveer 6 maanden) komt hij trouwens tóch bij de gronddienst. Voor zes maanden heeft hij dan rust. Daarna volgen wéér 45 tochten.”

„Is het waar, wat de Duitsers zeggen, n.l. dat veel Geallieerde vliegtuigen bij terugkeer op hun basis ten gevolge van het landen in donker, het grote aantal vliegtuigen e.d., verloren gaan?” „Héél vroeger wel!” is het antwoord. „Het is zelfs voorgekomen, dat bij een bombardement één van onze vliegtuigen verloren ging, doordat het geraakt werd door een bom, die door een hoger vliegend toestel uitgeworpen werd!”

„Maar, dát is nu quite right' (dik in orde), grinnikt hij. „Wel moeten we soms onze beurt afwachten bij het landen. Het is me ééns overkomen, dat ik drie kwartier rond kon blijven draaien, voor het mijn beurt was!” „Heb je nog wel eens bij je vliegtochten merkwaardige dingen beleefd?”

„Tja, eens — we waren boven Leipzig — schoot een steekvlam omhoog, hóger dan het vliegtuig! U moet goed begrijpen dat we toen een kilometer of acht hoog waren! Naderhand bleken het de gasfabrieken geweest te zijn. En ook hebben we eens in een week tijds 185 vliegers opgepikt zij dreven rond in hun rubberboten. Maar dat was in de tijd, dat ik nog bij het Coastal Command was.”

Een merkwaardig geval was dat ook met die Mosquito!

Dat zat zo! Boven de Franse Kanaalkust raakte een Mosquito, die juist langs een neerstortend Duits vliegtuig scheerde, in brand, doordat brandende olie op zijn staart spatte. Het houten geraamte vatte snel

vlam. Maar dank zij de grote snelheid kon de piloot nog landen op een Engelse luchthaven en daardoor ontsnappen aan krijgsgevangenschap. Wist U eigenlijk, dat de Mosquito 's werelds snelste vliegtuig is? In 2¼ uur vliegt een Mosquito van Engeland naar Berlijn en terug! Tenminste wanneer hij geen naar binnen aan boord heeft. Hij is van twee motoren voorzien en heeft een geraamte, dat geheel van speciaal hout is vervaardigd. Hij is gebouwd naar het voorbeeld van de beroemde „Comet”, het vliegtuig waarmee Campbell Black en Scott de Melbourne race wonnen. De snelheid is zo groot, dat hij geen boordwapens nodig heeft; alleen al door de snelheid blijft hij buiten het bereik van ieder aanvaller. Daardoor gaan maar heel weinig Mosquito's verloren. In een heel jaar werden er 12 neergeschoten; gezien het grote aantal (ettelijke duizenden!) is dit uiterst weinig!

Hoog boven ons klinkt motorgeronk! We luisteren. Het is even stil....

„Beg your pardon, Mister Macdonald”, klinkt ineens de stem van onze jeugdige gastvrouw, „maar zijn er ook eh... filmsterren bij de luchtmacht?” „Certainly”, glimlacht Macdonald, „Clark Gable is bijvoorbeeld regelmatig boven Duitsland. Hij is officier bij een bombardementsafdeling. James Stewart óók!” „En Errol Flynn?” vraagt onze gastvrouw, die blijkaar aan de film Robin Hood denkt. „No, dié is... principieel dienstweigeraar”, is het verrassende antwoord.

Het gedreun sterft weer weg.... We kijken eens naar de klok. Tegen elven al! We moeten opbreken. Maar eerst spreken we af, dat we nóg eens komen praten; over het bombarderen zelf, over het werk bij de Coastal Command, over de situatie in Engeland en zoo voort.

We drukken Macdonald de hand. „Good bye, gentlemen!” „Good bye, Jef!” „Till next time.”

OF ZE BANG ZIJN.

Brief aan de leden der N.S.B. te Almelo, die zij ontvingen op 13 Maart 1944.

Almelo, Maart 1944.

Kameraad(ske),

In aansluiting met de dezer dagen door U ontvangen gegevens in verband met de maatregelen welke genomen zouden moeten worden, in geval een Nood-Evacuatie zou moeten plaats hebben, deel ik U mede, dat in dat geval Restaurant Groenedal door mij is aangewezen als centraal verzamelpunt, waar alle kameraden met hun gezinnen en bagage te samen moeten komen om gezamenlijk onder geleide te vertrekken naar de aan te wijzen plaats.

Maakt u zich niet ongerust; er is niets gaande, maar mocht er iets gebeuren, dan moeten wij klaar zijn.

Dit schrijven is als geheim te beschouwen!

stempel:

Hou Zee!
W. F. L. BEINKE

Evacuatie-Bureau N.S.B.
verbindingsman
tel. 3776 gem. Almelo

WAT KUNNEN WIJ DOEN?

Beseft ge hoeveel geld er nodig is, om al het illegale werk, waarvoor zovelen hun leven op het spel zetten, mogelijk te maken? Welke bedragen er nodig zijn om uw landgenoten op grote schaal uit Duitsland te houden?

Gij kunt althans uw financieele offer brengen. Steunt alle illegale collectes zoveel ge kunt. Bedenkt, dat het ook aan U te wijte nis, wanneer een arbeider naar Duitsland moet, omdat niemand hem daadwerkelijk helpt.

1944 of . . . 1918.

„... De bestorming van ons front door den vijand duurt voort. Tengevolge van de elastische verdediging weken wij op vele punten terug, zooals bij den verdedigingsoorlog mogelijk is. Deze aanvallen der vijand en het hier en daar achteruitbrengen van ons front wordt in vele kringen der bevolking verkeerd opgevat.

Men is bij ons te zeer aan een aanhoudende opmarsch gewoon en als er een slag plaats vindt waarbij de vijand aanvalt en wij ons verdedigen moeten, dan begrijpt men de toestand niet altijd goed. De oorlog is alleen voor den vijand een vernietigingsoorlog, voor ons niet.

De vijandelijke stormloop zal nog wel eenige tijd voortduren, maar dat zij hun doel niet kunnen bereiken moeten zij zelf ook inzien.

Bij de Amerikanen heb ik geconstateerd dat zij voor 't grootste deel niet weten waarom zij strijden.”

Uit het laatste artikel van Goebbels in „Das Reich“? Neen, uit een interview met een Kroonprins, Algemeen Handelsblad, 4 September 1918, 2 maanden voor de capitulatie van Duitschland.

Sombere verwachtingen en heldere oogenblikken van Mijnheer Jansen

Mijnheer Jansen ziet de toekomst somber in. Ongewijfeld zullen we wel weer onder het Duitse juk vandaan komen, maar wat er dan voor in de plaats komt zal naar zijn meening ook niet zoo fraai zijn. Behalve over te verwachten vernielingen, tekorten van allerlei aard, transportmoeilijkheden en inundaties, piekert de Heer Jansen over het bestuur der bevrijde gebiedsdeelen. Natuurlijk gaat dat wel als er direct voldoende Nederlandsche en Geallieerde troepen op vaderlandschen bodem ter beschikking staan, maar als die er nu eens niet zijn, wat gebeurt er dan? Dan is er toch eigenlijk geen bestuur mogelijk en zal er dan niet onmiddellijk een chaotische verwarring ontstaan? Zal dan niet een groot aantal menschen eigen rechter willen zijn en zullen anderen niet trachten tot roof en plundering over te gaan? En wie zal dat beletten; waar is en wie bezit genoeg gezag? Mijnheer Jansen tobt hierover zeer en denkt wel aan een mogelijk optreden van een militair gezag, maar als hij daaraan denkt gaan zijn spaarzame haren overeind staan. Want wat een onaangename verhalen over den Staat van Beleg kort voor en in de oorlogsdagen van Mei 1940 heeft hij niet gehoord! Oordeelende naar de geuite inzichten van „deskundige zijde” komt Mijnheer Jansen tot de conclusie, dat er op die wijze heelemaal niets van terecht zal komen.

Toch zal er een gezag moeten zijn, maar . . . , en hier begint de zorgzame Vaderlander den Lijdenskringloop van zijn sombere verwachtingen opnieuw te overdenken. Militair gezag — Burgergezag, Burgergezag. — Militair gezag, het een of het ander; eigenlijk is Mijnheer Jansen erg blij, dat hij de beslissing niet zelf behoeft te nemen; als het later niet goed gaat, heeft hij allicht het recht om te zeggen, dat men ook de andere oplossing had moeten kiezen. Critiek uitoefenen zonder zelf verantwoording te dragen is per slot van rekening nog zoo gek niet.

Maar Mijnheer Jansen is een eerlijk man, die het met de zaken van algemeen volksbelang zeer wel meent.

Hij begint in te zien, dat het nemen van besluiten voor de regeling van groote vraagstukken in uitzonderlijke tijden toch wel moet geschieden, en dat het dwaasheid zou zijn om daarbij velen te laten meespreken. En zijn eindconclusie is: „Als de Koningin gesproken heeft, moeten wij ons bij haar besluit neer leggen en van harte meewerken de getroffen regelingen te doen slagen. Als de zorgelijkste momenten voorbij zijn zullen wij wel met onze critiek, onze wenschen en verlangens naar voren kunnen komen, ook daarvoor staat het woord van Hare Majesteit ons borg.”

Enemaal zoover gekomen, greep Mijnheer Jansen nog eens naar een paar oude nummers van de waarlijk Nederlandsche en daarom dus thans illegale pers. en herlas hetgeen de Koningin in twee instanties over de tijdelijke bestuursvorming heeft gezegd.

Hoeveel duidelijker werd hem nu alles; hoe had hij die voorlichting toch kunnen misverstaan? Natuurlijk moet de Staat van Beleg worden afgekondigd. Geschiedte personen zullen onder het oppergezag van den Opbevelhebber als Militair gezag optreden, personen uit het bezette Vaderland en landgenooten, die voor zoo'n taak in het vrije Engeland worden opgeleid. Zij zullen de hun opgedragen taak vervullen tot het tijdstip waarop de uitzonderingstoestand vervallen verklaard kan worden, en de Staat van Beleg dientengevolge wordt opgeheven. Dat begrijpt mijnheer Jansen nu eerst goed.

Als hij zoover gekomen is, is Mijnheer Jansen niet meer somber. Hij ontveinst zich de ernst van de komende gebeurtenissen niet, maar voelt, dat zelfs die moeilijkheden overwonnen kunnen worden, wanneer de Nederlanders eendrachtig de leiding van onze Koningin en de regeering volgen, en hun critiek opschorten tot het tijdstip waarop aan de opbouw van een nieuwe maatschappelijke orde in vrijheid gewerkt kan worden.

HEBT U 'T AL GEHOORD?

15 MAART Op die dag treedt de landwacht voor het eerst op. Sinds maanden is de komst van dit nieuwe leger in de Nazi-pers aangekondigd; iedereen wacht vol spanning. De wildste geruchten vliegen door het land: In Groningen zijn meisjes gefouilleerd. In Limburg is een trein aangehouden en een half uur lang geheel doorzocht. In Zwolle laten ze de menschen hun schoenen en sokken uittrekken om te kijken of er niets in zit. Zelfs schoolkinderen worden aangehouden en lastig gevallen.

De eerste landwachtman wordt met gemengde gevoelens begroet.

De landverraders juichen: Eindelijk zal aan den arbeid van de partisanen een eind worden gemaakt; eindelijk zal het ondergrondse front worden gebroken.

Van de partisanen zijn sommigen vol zorg. Hoe moeten zij nu verder werken? Zal het aantal slachtoffers niet grooter worden? Anderen zijn verstandiger. Zij begrijpen de onmacht van een stelletje ongeoeffende burgers tegenover onze moedige strijders. Allen zijn vastberaden. De strijd gaat voort. Met of zonder landwacht.

De meest gezonde reactie heeft de groote massa, het gewone publiek. Het publiek lacht. Het lacht om de mar cheerende landwacht, gestoken in allerlei soorten uniformen of burgerkleding. Het lacht om de jongetjes die „groot” willen doen, en om de oude mannetjes zonder veerkracht. Het lacht bovenal om de jachtgeweren, het symbool van de onmacht.

15 APRIL Iedereen lacht. De landwacht is een groot succes geworden . . . maar dan voor het ondergrondse front. Het is een lachsucces. Allerlei verhalen doen de ronde.

De landwachtman is brutaal. Dat wisten we van te voren. De landwachtman steekt gevorderde goederen in eigen zak. Ook dat hadden we voorzien. Maar de landwachtman is ook enthousiast. Hij betrapt zelfs Duitse soldaten op overtredingen en wil dan de namen van onze stoute beschermers weten. Hij schiet op de Duitsers!!! Reeds zitten er een paar in Vught! Wie had dat gedacht?

Voor de partisanen is er weinig gevaar. Daar is de landwacht niet handig genoeg voor. De politie heeft het wel razend druk met allerlei kleine overtredinkjes tegen distributie en prijsbeheersing, maar het aantal illegale werkers dat er door de landwacht invliegt is gering.

Nederland lacht. Maar van tijd tot tijd verdwijnt plotseling de lach en schieten de tranen ons in de ogen:

Als wij weer horen van een brutale plundering of van een schamteloze moord. Tranen van machteloze woede. Machteloos tegenover het gepleegde onrecht. Niet tegenover de onrecht-plegers. Dan voelen wij nog beter waarom wij strijden, waarom wij moeten blijven strijden, met verbeten woede en steeds grotere vastberadenheid.

Hier volgen enkele verhalen.

Alle begin is moeilijk.

Toen de commissaris van politie te Arnhem op Zaterdag 25 Maart in zijn auto (ook op gas) door Ede reed, zag hij plotseling een ondergedoken marechaussee lopen dien hij nog van vroeger kende. Een snelle arrestatie volgde en de vroege morgen begon niet slecht voor den ijverigen handlangers van den vijand. De commissaris is echter een belangrijk man; hij had geen tijd om zelf zijn gevangene naar Arnhem te brengen. Maar daar kreeg hij een idee: de Landwacht was sedert kort met haar werkzaamheden begonnen. Twee dappere Landwachtmannen werden belast met de bewaking, in afwachting van de overvalwagen uit Arnhem. Hun vreugde was van korte duur, want nauwelijks was de politiemans weggereden, of daar haalde de arrestant een gummislang uit zijn jas en gaf hun zo'n geducht pak slaag, dat zij naderhand niet eens meer konden berichten in welke richting de vogel was gevlogen!

Voor Volk en Vaderland.

Op Zaterdag 1 April bestormde 10 man Landwachtpersoneel de boordevolle Wassenaarsche tram. Zij verkregen een plaats door eenvoudig een gedeelte van het publiek van het balkon te slaan. Toen daarop iemand opmerkte, dat men zo iets toch zelfs niet van de Duitsers behoefde te verwachten, was het antwoord: „De Duitsers weten ook nog niet wat voor rapaille de Nederlanders zijn”.

Pech gehad.

In een enigszins gelijke situatie verkeerde een Groninger Landwachter, in de buurt van Hoogezand. De bus was vol, maar toch wou hij mee. De chauffeur weigerde, gooidde de deur dicht en reed weg. De woedende Landwachter greep zijn jachtgeweer en begon op de bus te schieten. „Halt”, riep een Duitse soldaat, die achter in de bus zat. „Jetzt fährt er mit. Er hat auf die Wehrmacht geschossen”. De Landwachter werd meegenomen en naar de gevangenis gebracht.

Gaan ze schieten?

Te Leeuwarden is onlangs een nieuwe inspecteur van de Prijzbeheersing aangesteld, daar zijn voorganger, een N.S.B.-er, tot hoofdinspecteur was benoemd. De nieuwe inspecteur liet de portretten van Hitler en Mussert, afkomstig van zijn voorganger, uit zijn werkvertrek verwijderen. Toen hij kort daarop een vergadering van zijn ambtenaren uit de provincie (\pm 150 man) toesprak, traden plotseling vier belangrijke landwachters binnen. Dat zij belangrijk waren bleek uit het feit, dat zij revolvers hadden, in plaats van de bekende jachtgeweren. Zij begaven zich naar het podium, onderbraken den spreker, en deelden hem mede: „Wij benne van de Landwacht, wij kome eve de kwestie van die portrette regelen”. U mot ze d'r weer neer late hange”. Toen de inspecteur meedeelde, dat hij daar niet toe bereid was, luidde het antwoord: „Ook goed, dan gane me schiete”. De revolverhoofdman richtte een revolver op den inspecteur, en telde: „Eén, twee..... twee en een half.... „Dit was de zaal te machtig; de aanwezigen barstten in lachen uit. De heren daalden daarop van het podium af, gaven een paar van de hardste lachers een klap in hun gezicht, en zeiden vervolgens: „Nou gaan we écht telle: Eén, twee.....”. De inspecteur, die meende dat de landwachters gek

genoeg waren om werkelijk te gaan schieten, is toen voor de bedreiging gezwich, waarna de vergadering werd voortgezet. Nadien hebben echter hogere Prijzbeheersingsinstanties, wier hulp was ingeroepen, verklaard, dat het optreden van de Landwacht niet gerechtvaardigd was geweest, zodat de portretten er toch niet zijn komen te hangen.

De ambtenaren spelen mee.

In de landwacht te Deventer (hoofd Rambonnet, belangrijk man van het Departement van Financiën), speelt het personeel van het Departement een grote rol. De oefeningen worden gehouden op het binnenplein van het departement, een grasveld. Wie niet ijverig genoeg is, krijgt straf. Hij moet in de hoek staan, of op den grond gaan liggen, of om het terrein kikkeren (als een kikker op en neer springen). De portier van het departement is in de landwacht hoger dan één van de referendarissen, een belangrijk ambtenaar!

Laatst moest er één als straf twee moppen vertellen. Hij mocht 5 minuten nadenken, en kreeg toen het woord. De moppen bevielen blijkbaar goed, want als beloning kreeg hij.... een paar schoenen. Waar de landwacht al niet goed voor is.

Liefde voor zijn vak.

In Zuid Limburg werd de Landwacht uitgestuurd om controle te houden. Weldra kon men de jachtgeweren horen knallen. Zou de vangst groot zijn? Onderduikers? Smokkelaars? Niks hoor. De Landwacht had blijkbaar die dag geen zin in controle houden. Ze waren bezig *hazen te schieten*.

„Verraad” in de landwacht?

In Hoensbroek (Limburg) zou de landwacht een razzia houden. Niemand buiten de landwacht mocht het weten. Maar een dag van te voren wist het hele dorp het! „Verraad” in de landwacht? Of zouden behalve de „goede” Nederlanders ook de landwachters te veel kletsen?

Geheime documenten.

In Groningen werd een jongeman aangehouden, die op weg van school naar huis was. De Landwacht onderzocht zijn schooltas en vond daarin o.a. een algebrascrif, waarvan het kaft niet beschreven was. Van al de geheimzinnige tekens, die in het schrift stonden, begrepen de heren niets; ze dachten dat het code's waren, of een geheimschrift. Ze besloten den jongere te arresteeren en mede te voeren naar het politiebureau, waar ze hem voor den hoofdcommissaris brachten. De commissaris zag natuurlijk direct dat het belangrijke document een algebrascrif was. Hij liet de scholier onmiddellijk vrij; de Landwacht had een onaangenaam uurtje.

Een goeie greep.

't Gebeurde op een station in Gelderland.... Een jong vrouwtje staat op haar trein te wachten. Naast haar staan enkele luxe-koffers. Daar komt de Landwacht! „Dame, we motte Uws koffers kontrolere!” 't Jonge vrouwtje gelooft het wel en kijkt een andere kant uit. „Daome!!! Ope die koffers!!!” Een nogal minachtend optrekken van haar neusje is de enige reactie. Dan krijgt één van de Landwachtmannen de kolder.... Met een groot mes snijdt en pulkt hij aan de koffers. Met fikse halen snijdt hij de riemen los. Maar dan gebeurt het... „Donnerwetterrrrr!! Wasss!! Wasssss machen Sie?? Mensch!!!”

Een stoere Duitser springt toe, grijpt een afgesneden riem met de ene hand en de verblekende landwachter met de andere. De rest laat zich denken. De koffers waren helemaal niet van het jonge vrouwtje! (In haar ogen straalt innig geluk!)

NIET IN DE KRANT STOND:

Op 14-3-1944, omstreeks 21 uur, vervoegden zich aan de woning van den directeur der Zuivelfabriek te Wieuwerd, gem. Baarderadeel, twee personen, waarvan één gekleed was in de uniform van Hoofdwachtmeester der Marechaussee. Zij vroegen den directeur privé te spreken. Nadat ze waren binnengelaten, deelden zij den directeur mede, dat zij boter en kaas moesten hebben, ten behoeve van de ondergedokenen en hun gezinnen. Onder bedreiging met pistolen dwongen zij den directeur de bewaarplaats van boter en kaas te openen. Zij namen drie vaatjes roomboter elk van 25 kg. en een kist, inh. 200 × 1/4 kg. roomboter, mede, alsmede 30 (Goudsche) kazen a 4 kg. Deze werden in een luxe auto geladen. Voor de producten werd de marktprijs vergoed.

In de nacht van 15 op 16-3-1944, omstreeks 2.15 uur, is door drie met pistolen bewapende personen een overval gepleegd op het gemeentehuis te Groothuizen, gem. Avenhorn. Aldaar werden 76 radiotoestellen ontvreemd, nadat eerst de twee bewakers waren vastgebonden. De toestellen werden in een vrachtauto geladen, waarvan natuurlijk het signalement noch het nummer bekend zijn.

„Dat zal mij nooit gebeuren”, sprak de N.S.B. burgemeester van IJsselstein twee dagen voordat zijn eigen distributiekantoor werd overvallen. Tezamen met een gildegenoot bewaakte hij daarom persoonlijk de kluis. De overvallers stelden hem in de gelegenheid deze kluis ook eens van binnen te bekijken, terwijl voor het goede doel aan 9000 bonkaarten de vrijheid werd gegeven. Na zijn onvrijwillig verblijf wordt de burgemeester „Jan de Kluisenaar” genoemd.

Donderdag 13 April drong een groep partizanen de drukkerij der Schoonhovensche Courant binnen. Men dwong de zettters speciale copie op te nemen. Toen deze „zwarte” editie van de persien kwam, werd zij direct naar de verspreiders geëxpedieerd, die, niets kwaads vermoedend, verder bezorgden.

Het resultaat van deze „persgreep” ligt nu voor ons. De voorpagina toont geen enkel spoor van dit spannend voorval, maar wanneer men de achterkant opslaat, voelt men zich op bekend terrein.

Uit de inhoud vermelden wij een hoofdartikel gewijd aan de herdenking van de 10e Mei met een opwekking tot algemeen verzet en als besluit de slagzin: „Jan Courage kiest den strijd”. Voorts stukken gewijd aan „de dag der vergelding”, de Landwacht en de invasie. Eenige gedichten uit het Geuzenliedboek sluiten de rij.

Hulde aan onze stoutmoedige collega's!

In de vroege morgenuren van Tweede Paaschdag werd het distributiekantoor van Maassluis vakkundig gekraakt. ALLE distributiebescheiden werden meege-nomen!

Göring, die in Duitsland nog steeds een zekere populariteit schijnt te bezitten, wordt in de volksmond „Sigismund” of te wel „Sieg in seinem Mund” genoemd!

Bij de duikbasis van Lentz werd door de politie de wacht gehouden. Hagenaars, die op hun Zondagochtendwandelingsje, eens een kijkje gingen nemen, waar nou toch die Lentz verscholen zat, kregen te horen: „Wat komt U doen?” „Niks?” „Doorloopen dan!” (Het spijt ons, dat we zoveel last veroorzaakt hebben.) De politie heeft een aantal ambtenaren van de Rijksinspectie der Bevolkingsregisters langdurig verhoord. Vraag: „Waar kwam de foto van Lentz vandaan?” Goede hemel, zien ze ons nou werkelijk voor zo stom aan, dat we dat weggetje niet afgesneden hebben?! Heus, spaar jullie de moeite! Ga liever kegelen!

Max Blokzijl heeft een amnestie voor onderduikers aangekondigd! Het „enige” wat de onderduikers moeten doen is zich bij de Duitsers te melden en zich voor een „nuttig of positief doel” in te zetten. Op grond hiervan meldde een onderduiker uit de provincie Gro-

ningen zich bij de Duitsers. Drie dagen later was hij dood. Hij was door de Grüne Polizei verhoord.... Waarschijnlijk heeft de jongen zijn gastheer niet willen verraden.

Laten wij het goed begrijpen, wat er Dinsdag 11 April geschiedde, toen de zeer vakkundig afgeworpen bommen het Centraal Bevolkingsregister in den Haag vernielden. Een deel van de bevolking sprak slechts van de vele tientallen slachtoffers.

Laat ons echter begrijpen, dat met dit rake en snelle en uiterst voorzichtig uitgevoerde bombardement aan het binnenlandsch front een nieuwe en zeer krachtige steun is gegeven.

In de eerste plaats het bewijs, dat onze regering ook voor dit zijdelingsche oorlogsdoel hare en onze wapens tot één sterker wapen smeedt.

In de tweede plaats een harde les voor al die ambtenaren, die nog steeds meenen ijverig te moeten meeregistreren met Z-kaarten en Persoons-kaarten enz., want als het eindelijk goed voor elkaar is, dan wordt er ingegrepen, over de hoofden van al die ijverige ambtenaren heen.

En tenslotte een vingerwijzing. Laten wij het allen goed begrijpen, een vingerwijzing, die maar één kant opwijst: al dat werken op last van den vijand en zijn aanhangers, al dat nauwkeurig op kaart brengen om menschen naar Duitschland te krijgen, al dat registree-ren van onze jongens, daar hebben wij slechts bommen voor over. Anders niet!

De opruimingswerkzaamheden geschieden op hoogst ondeskundige wijze door de „Technische Noodhulp” onder leiding van N.S.B.ers. Zelfs de politie en de brandweer mochten niet aanwezig zijn op het terrein. Tegen de Technisch Noodhulp is een aanklacht ingediend wegens dood door schuld. Deze zaak zal wel in de doofpot worden gestopt.

In geval van Invasie:

1. Blijft rustig en hindert onze bondgenooten niet.
2. Neemt voorzorgsmaatregelen teneinde zoo goed mogelijk door de benarde tijden heen te komen.
3. Helpt den vijand niet.
4. Verleent waar mogelijk hulp aan de Geallieerden.

Goed voor gaan.

Het „Algemeen Handelsblad” heeft een leider.

Deze leider heet: S. S. Hoogterp, (Sjoerd Hoogterp) en woont te Hilversum, Vaartweg 50.

Paps en Mams Hoogterp zijn overtuigde Nationaal-Socialisten. Paps is dit reeds lang, al heeft hij dan ook nooit met het driehoek-speldje op de revers van zijn jas geprikt.

Paps en Mams Hoogterp hebben een zoon, genaamd Hans Hoogterp. Vanzelfsprekend hebben Paps en Mams hem: (Hans) het Nationaal-Socialisme met de papelel ingegoten.

Deze thans ongeveer 19-jarige Hans Hoogterp is een idealistisch en onuitstaanbaar Nationaal Socialist. Door zijn onuitstaanbaar idealistische Nationaal-Socialisme is hij op de scholen, waar hij als leerling stond ingeschreven, onmogelijk geworden.

Door de opwekkingen om dienst te nemen bij de S.S., om zich in te zetten in den strijd tegen het Bolsjewisme, die hij in het „Algemeen Handelsblad” (Hoofdredacteur zijn Paps, S.S. Hoogterp) had gelezen, is Hans, naast onuitstaanbaar idealist, ook nog dapper geworden. Hij heeft zich, zonder Paps en Mams daarin te kennen, opgegeven voor den dienst aan het Oostfront, en wel als lid van de Hermann Goeringdivisie. Hij is ter keuring opgeroepen, — hij is gegaan — en hij is, natuurlijk, goedgekeurd.

Toen kwam Hans op 'n avond aan tafel en zei —

met ontroering in zijn stem — dat hij, handelende in den geest van de opwekkingen in het „Algemeen Handelsblad”, zich ging inzetten in den strijd tegen de horden uit de steppen, voor de verdediging van Europa, van Germanje, tegen het alles vernietigende Bolsjewisme. Paps en Mams, zoo zei hij, zullen het zich als ee neer rekenen dat hun zoon....

Arme Hans,.... het liep zoo héél anders....

Paps en Mams zetten groote monden op — Paps g. v. d. - de zelfs afschuwelijk ordinair en Mams huilde en sprak van stommeling en ezel.

En nu zet Paps alle zeilen bij om te bewerkstelligen dat Hans' bootje in rustiger wateren zal komen. Hij doet zijn uiterste best, opdat Hans Hoogterp, zoon van hem, den dapperen Sjoerd Hoogterp, Hoofdredacteur van het Nationaal Socialistische „Algemeen Handelsblad” vrijgesteld zal worden van den militairen dienst aan het Oostfront, tegen het alles vernietigende Bolsjewisme en voor de verdediging van Germanje, als strijder in de legers van ons aller Führer, Adolf Hitler!

Men verzoekt ons van bevoegde zijde mede te deelen:

ONDERDUIKERS! Reist NIET met een nagemaakt Persoonsbewijs in treinen!!!

WAAR BLIJVEN ONZE INGELEVERDE RADIO'S?

Op de postkantoren? In de depots? Ja, dat dacht U. In Utrecht kunnen Duitse soldaten de ingeleverde radio's op het postkantoor kopen. Prijs: 120 tot 180 gulden, Niet gek, hè?

Wat zegt U? Hebt U uw radio in-ge-le-verd? En hebt U nog geen spijt? U had hem beter kunnen houden!

EENIGE BERICHTEN UIT JAPANSCH KRIJGSGEVANGENENKAMP.

Half April kwamen eenige berichten binnen uit het krijgsgevangenenkamp op Taiman (Formosa), waar de Gouverneur-Generaal en alle generaals en kolonels van het Koninklijk Nederlandsch Oost-Indisch Leger verblijven.

De toestand blijkt over het algemeen bevredigend. Het voedsel bestaat uit drie maaltijden per dag; van rijst, gerstemeel, groentensoep en bananen. Vrijwel iedereen is afgevallen, maar de gezondheidstoestand is goed. De rantsoenen zijn verhoogd sinds het bezoek van een Zweedsche Roode Kruis-missie (Sept. '43). Er is tekort aan vleesch, vet en zeep. Men verwacht dat hierin, dank zij het Roode Kruis, verbetering zal komen.

Het klimaat is goed. Men heeft contact met de familieleden op Java, wier toestand redelijk is.

DE OVERWINNAAR.

In een klein vischwinkeltje bij de haven van Marseille ligt een mooie, eenzame kreeft. Een Duitsch officier komt binnen en vraagt: „Hoe veel?” Niet te koop”, antwoordt de vischvrouw. De Duitscher houdt aan: „Maar ik wil hem koopen!” De vischvrouw: „Hij is niet te koop, ik hou hem voor mezelf!” De officier geeft het echter niet op: „Ik beveel je mij de prijs te zeggen en hem aan mij te verkoopen.”

„Met wat voor recht?” vraagt de vischvrouw. De officier: „Met het recht van den overwinnaar!” Waarop de vischvrouw zich omdraait en naar het achterwinkeltje roept: „Hé, Marius, kom eens kijken, daar is een Rus!”

(Overgenomen uit de Vliegende Hollander.)

Verantwoording: K.H. 25. H.C.100. K.H. 46,60. H.C.50. Bl te V. 10,50. C.de P. 70. L.D.C. 20. Kemphaan33,50. XX. 10.